

**Opinia Zespołu problemowego ds. prawa upadłościowego
i restrukturyzacyjnego o projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo restrukturyzacyjne oraz
niektórych innych ustaw**

W toku analizy projektu zwrócono uwagę na szereg proponowanych zmian o charakterze zarówno redakcyjnym jak i systemowym. W wielu przypadkach projektowane regulacje zostały ocenione jako zbędne, nieproporcjonalne lub przedwczesne, w szczególności w kontekście prac legislacyjnych prowadzonych równoległe w ramach Zespołu. Zgłoszono również zastrzeżenia dotyczące niespójności terminologicznej, potrzeby doprecyzowania przepisów oraz konieczności zachowania zgodności projektowanych rozwiązań z obowiązującymi regulacjami, w tym z Kodeksem postępowania cywilnego i dyrektywami unijnymi. Opiniujący dostrzega potrzebę reformy przepisów dotyczących prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego, jednak podkreśla, że zmiany te powinny być wprowadzane w sposób kompleksowy, przemyślany i spójny z całością systemu prawa. W związku z powyższym, dla wielu projektowanych przepisów rekomenduje się ich usunięcie z projektu ustawy lub odłożenie prac legislacyjnych do czasu zakończenia szerzej zakrojonych analiz i konsultacji eksperckich.

Szczegółowe uwagi do poszczególnych propozycji legislacyjnych zawarto poniżej.

1. Zmiany ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2024 poz. 1428 oraz z 2025 r. poz. 1085, 1172 i 1175, dalej jako: „p.r.”):

▪ **Art. 1 pkt 1 lit. b (dodanie art. 6 ust. 1a p.r.):**

W ocenie opiniującego proponowany przepis jest zbędny, rekomenduje się rezygnację z wprowadzania jego treści.

▪ **Art. 1 pkt 2 lit. a (dodanie art. 10 ust. 2b p.r.):**

Dla zachowania spójności z całym art. 10 p.r., rekomenduje się rezygnację z wprowadzania tej regulacji.

▪ **Art. 1 pkt 2 lit. b (dodanie art. 10 ust. 5 p.r.):**

Rekomenduje się, na obecnym etapie, usunięcie tego przepisu, bowiem prace nad tą materią powinny być podjęte w ramach większej nowelizacji.

▪ **Art. 1 pkt 6 lit. a i b (zmiana art. 24 p.r.):**

Proponowany w art. 24 ust. 2 pkt 2 p.r. katalog negatywnych przesłanek pełnienia funkcji nadzorcy albo zarządcy wymaga przerehabilitacji. Należy wskazać, że rodzeństwo to również krewni w linii bocznej.

Projektowana zmiana w art. 24. ust. 2 pkt 4 p.r. odpowiada treści obowiązującego przepisu, skoro zatem nie dochodzi do jego zmiany to rekomenduje się usunięcie przepisu z projektu. Jednocześnie rekomenduje się uzupełnienie przepisu o regulację umożliwiającą powoływanie zastępcy nadzorcy/zarządcy analogicznie do instytucji zastępcy syndyka w postępowaniu upadłościowym. Zdaniem opiniującego obecny stan prawny nie odpowiada potrzebom postępowań, w szczególności w przypadkach rozproszonego terytorialnie majątku upadłego.

▪ **Art. 1 pkt 7 lit. a (dodanie art. 35 ust. 3a p.r.) oraz lit. b (dodanie art. 35 ust. 5 i 6 p.r.):**

Negatywnie należy ocenić projektowane przepisy. Rekomenduje się ich usunięcie.

▪ **Art. 1 pkt 8 (zmiana brzmienia art. 38 ust. 1a - 1c p.r.):**

W ocenie opiniującego projektowane przepisy stanowią zmianę systemową, zagadnienie wymaga dogłębnego uregulowania po gruntownej analizie. Brak jest aprobaty do proponowanego kierunku zmian.

▪ **Art. 1 pkt 9 (zmiana brzmienia art. 51 ust. 1a-1c p.r.):**

W ocenie opiniującego projektowane przepisy dotyczą zmiany systemowej, zagadnienie wymaga uregulowania po pogłębionej analizie. Aktualnie negatywnie należy ocenić proponowany kierunek zmian.

▪ **Art. 1 pkt 10 (zmiana brzmienia art. 92 ust.4 p.r.):**

Rekomenduje się odstąpienie od dokonywanej zmiany jako zbędnej. Zastosowanie znajduje art. 209 ust. 1 p.r.

▪ **Art. 1 pkt 12 (dodanie art. 159 ust. 3-5 p.r.):**

W ocenie opiniującego przepis stanowi zmianę systemową, która wymaga synchronizacji z dyrektywą i pogłębionych prac analitycznych. Z tych względów zmiana w tym zakresie powinna być dokonana w ramach odrębnej nowelizacji.

▪ **Art. 1 pkt 13 (zmiana brzmienia art. 165 ust. 7 p.r.):**

W ocenie opiniującego proponowana zmiana jest zbędna, bowiem problem nie występuje w praktyce. Rekomenduje się usunięcie przepisu.

▪ **Art. 1 pkt 14 ,15, 16, 17 lit. a (dodanie art. 168a p.r.; zmiana brzmienia art. 170 p.r.; dodanie art. 189a-189e p.r.; zmiana brzmienia art. 196a ust. 1 p.r.):**

Na obecnym etapie rekomenduje się odstąpienie od wprowadzenia proponowanej regulacji. Rozwiązania w tym zakresie opracowane zostaną ramach prac Zespołu.

▪ **Art. 1 pkt 17 lit. b (zmiana brzmienia art. 196a ust. 6 p.r.):**

Rekomenduje się usunięcie z projektu tego przepisu, gdyż jest zbędny.

▪ **Art. 1 pkt 18 lit. b (uchylenie art. 196b ust.5 p.r.):**

W ocenie opiniującego zmiana poprzez uchylenie powinno zostać skorelowana z art. 209 p.r.

- **Art. 1 pkt 19, 20 (zmiana art. 200 ust. 1a p.r.; zmiana art. 209 ust. 1 p.r.):**

Projektowane zmiany wymagają skorelowania ze zmianami w k.p.c. (uchylono art. 130^{1a} k.p.c.).

- **Art. 1 pkt 21, 24 (zmiana brzmienia art. 218 ust. 2 p.r.; zmiana brzmienia art. 226e p.r.):**

Rekomenduje się na obecnym etapie rezygnację z proponowanej zmiany z uwagi na prace Zespołu nad kompleksową zmianą przepisów postępowania o zatwierdzenie układu.

- **Art. 1 pkt 23 (zmiana brzmienia art. 224 ust. 2 p.r.):**

Rekomenduje się usunięcie przepisu z projektu.

- **Art. 1 pkt 28 (zmiana brzmienia art. 283 ust. 2 p.r.):**

Rekomenduje się zawężenie regulacji w tym przepisie do dłużnika niewypłacalnego. Jednocześnie należy wskazać, iż uwaga jest zasadna w razie uwzględnienia uwagi dotyczącej art. 1 pkt 1 lit. b (art. 6 p.r.).

2. Zmiany ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2025 r. poz. 132 i 620)

Rekomenduje się usunięcie z proponowanych zmian ustawy na obecnym etapie i przygotowanie przepisów łącznie z nowelizacją przepisów co do zbiegu upadłości i egzekucji sądowej.

3. Zmiany ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2383):

- **Art. 3 (dodanie pkt 8 w art. 298):**

Opiniujący ocenia proponowaną regulację jako nadmiarową. Rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do dostępu akt objętych tajemnicą skarbową na Ministra Sprawiedliwości, w zakresie objętym ustawą z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1007) nie znajduje dostatecznego uzasadnienia. W ocenie opiniującego bardziej proporcjonalne byłoby wprowadzenie środków nadzoru sądowego, np. obowiązku prowadzenia odrębnego rachunku bankowego dla dłużnika.

4. Zmiany ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2025 r. poz. 614):

- **Art. 5 pkt 2 (zmiana art. 35 p.u.):**

Projektowana zmiana wymaga skorelowania ze zmianami w k.p.c. (uchylono art. 130^{1a} k.p.c.).

- **Art. 5 pkt 4 (dodanie art. 129a p.u.):**

Opiniujący wyraża kierunkowy brak akceptacji do proponowanego rozwiązania.

- **Art. 5 pkt 5 lit. a, b (zmiana brzmienia art. 145 ust. 1 p.u., dodanie art. 145 ust. 1a p.u.):**

Rekomenduje się odstąpienie od wprowadzania proponowanych zmian i przeprowadzenie w tym zakresie pogłębionej analizy zagadnienia.

▪ **Art. 5 pkt 7 (zmiana brzmienia art. 157¹ p.u.):**

Kierunkowo opiniujący aprobuje proponowane zmiany, jednak zasadne wydaje się umieszczenie tych zmian w odrębnej dedykowanej ustawie.

▪ **Art. 5 pkt 8 lit. a i c (zmiana art. 157a ust. 1 pkt 1 p.u., dodanie art. 157a ust. 1a p.u.):**

Proponowany w art. 24 ust. 2 pkt 2 p.r. katalog negatywnych przesłanek pełnienia funkcji syndyka wymaga przerehabilitacji. Należy wskazać, że rodzeństwo to również krewni w linii bocznej.

Dodana w art. 157a ust. 1a p.u. regulacja jest zbędna, rekomenduje się usunięcie przepisu.

▪ **Jednocześnie zdaniem opiniującego zasadnym jest dokonanie zmiany art. 157a ust. 2 p.u.**

poprzez rozszerzenie katalogu podmiotów, które nie mogą nabywać rzeczy ani praw pochodzących ze sprzedaży dokonanej w postępowaniu upadłościowym, w którym syndyk pełni albo pełnił funkcję. Aktualne wyliczenie nie obejmuje np. spółki handlowej, której współnikiem (ponoszącym odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem) albo członkiem zarządu reprezentującym spółkę, jest osoba, która pełni/pełniła funkcję syndyka w postępowaniu upadłościowym.

▪ **Art. 5 pkt 9 (uchylenie art. 162 p.u.):**

Opiniujący negatywnie ocenia uchylenie tego przepisu, bowiem kwestia kosztów powinna zostać uregulowana w sposób systemowy, nie przez uchylenie przepisu.

▪ **Art. 5 pkt 10 lit. a i b (uchylenie art. 163 ust. 2 i zmiana ust. 3 p.u.):**

Zmiany oceniane są negatywnie. Regulacje dotyczące wynagrodzenia powinny zostać rozwiązane systemowo, a nie jako *punktowa modyfikacja*.

▪ **Art. 5 pkt 11 lit. b (uchylenie art. 165 ust. 2 p.u.):**

Opiniujący negatywnie ocenia wprowadzoną zmianę, przede wszystkim ze względu na konieczność kompleksowego podejścia do zagadnienia wynagrodzeń.

▪ **Art. 5 pkt 12 (zmiana art. 166 ust. 3 p.u.):**

Projektowany przepis powinien zostać zmodyfikowany. Moment nabycia prawa do wynagrodzenia przez syndyka powinien być powiązany wyłącznie z uprawomocnieniem się postanowienia o jego ustaleniu (nie zaś z datą wydania/uprawomocnienia postanowienia o zatwierdzeniu sprawozdania ostatecznego, czy z datą wydania/uprawomocnienia postanowienia o zatwierdzeniu ostatecznego planu podziału). Jest to istotne ze względu na możliwość zapewnienia dodatkowego wpływu do masy upadłości z tytułu zwrotu podatku VAT pobranego od wynagrodzenia syndyka. Zwrot podatku VAT często stanowi istotną kwotę jaka może być przeznaczona dla wierzycieli w ostatecznym planie podziału. Wskazać należy, iż nie jest uzasadnione częste zaniechanie przez syndyków występowania o zwrot podatku VAT tylko ze względu, że oznaczałoby to w obecnym stanie prawnym konieczność sporządzenia dodatkowego (drugiego) ostatecznego planu podziału.

▪ **Art. 5 pkt 13 (zmiana przepisu w art. 168 ust. 1 p.u.):**

Opiniujący negatywnie ocenia wprowadzenie środka dyscyplinującego za uchybienie terminu złożenia sprawozdania w postaci obniżenia wynagrodzenia za każdy rozpoczęty miesiąc opóźnienia, gdyż jest to środek nieadekwatny. Obecnie instytucje prawne takie jak: upomnienie, grzywna są wystarczającymi i adekwatnymi środkami dyscyplinującymi syndyka, który nienależyście wykonuje swoje obowiązki.

▪ **Art. 5 pkt 14 lit. a i b (zmiana art. 176 ust. 2 p.u., dodanie art. 176 ust. 2b p.u.):**

W przepisie art. 176 ust. 2 p.u. wskazano błędną jednostkę redakcyjną – najprawdopodobniej Projektodawcy chodziło o art. 167 ust. 2 p.u. Odnosząc się do projektowanej zmiany i proponowanego sformułowania: *zróżnicowanym nakładem ich pracy*, w ocenie opiniującego, nie wnosi wartości normatywnej, dlatego rekomenduje się pozostawienie obecnego brzmienia przepisu. W zakresie dodania art. 176 ust. 2b p.u. opiniujący proponuje zmianę redakcji przepisu w ten sposób, aby zamiast oznaczenia organu Ministra Obrony Narodowej wpisać Ministra właściwego do spraw obrony narodowej, zgodnie z nazwą działu administracji rządowej.

▪ **Art. 5 pkt 14 lit. c (dodanie art. 176 ust. 3 p.u.):**

Również w tym miejscu wskazano błędną jednostkę redakcyjną, zmiana prawdopodobnie dotyczy art. 167 ust. 3 p.u. Merytorycznie odnosząc się do proponowanej zmiany należy zaopiniować ją negatywnie, bowiem w istocie stanowi konsekwencję uchylenia art. 162 p.u., co jest przez opiniującego powyżej kwestionowane. Proponuje się pozostawienie obowiązującej regulacji.

▪ **Art. 5 pkt 15 (zmiana art. 179 oraz dodanie ust. 2 p.u.):**

Rekomenduje się zastąpienie wyrażenia: *funkcję organu postępowania* wyrażeniem: *funkcję syndyka w postępowaniu*.

▪ **Art. 5 pkt 16 lit. a, b; pkt 17 lit. a, b; pkt 18, pkt 19 (zmiana brzmienia art. 216a ust. 1 i ust. 1e p.u.; dodanie art. 216aa ust. 1a p.u.; zmiana art. 222 ust. 1a p.u.; zmiana art. 229 ust. 1 p.u.):**

Projektowane zmiany wymagają skorelowania ze zmianami w k.p.c.

▪ **Art. 5 pkt 20 (zmiana art. 230 p.u.):**

W ocenie opiniującego w całości należy zakwestionować zmiany art. 230 p.u., definiującego koszty postępowania. Proponowane w art. 230 ust. 6 p.u. stawki ryczałtowe są niedostosowane do realnych kosztów postępowania. Ryczałt nie może obejmować kosztów, które są całkowicie niezależne od działań syndyka, na których wysokość nie ma wpływu. Przepis w ogóle nie przewiduje możliwości prowadzenia dalszej działalności upadłego przez syndyka. Również budzi wątpliwość relacja przepisu do instytucji pre-pack (efektywności zastosowania tej instytucji przy tak zakrojonych kosztach). Na marginesie należy podkreślić, że projekt nie przewiduje wyłączenia przepisu w upadłości konsumenckiej dla przypadków bez masowych postępowań.

Ponadto art. 230 ust. 9 p.u. zdaniem opiniującego nie powinien znaleźć się w przepisie o kosztach postępowania, natomiast w przepisach o syndyku. Do rozważenia poddaje się dodanie nowego ustępu do art. 168 p.u. albo zamieszczenie tego przepisu w nowej jednostce redakcyjnej – art. 168a p.u.

▪ **Art. 5 pkt 21 (zmiana art. 235 ust. 1 p.u.):**

Opiniujący co do zasady aprobuje kierunek proponowanych zmian, natomiast rozważania wymaga kilka kwestii, które zostaną dopracowane w toku prac Zespołu a przepis znajdzie się w odrębnej regulacji. Rekomenduje się odstąpienie od projektowanej zmiany.

▪ **Art. 5 pkt 22 (zmiana art. 241 p.u.):**

Projektowane zmiany wymagają skorelowania ze zmianami w k.p.c.

▪ **Art. 5 pkt 25 (nadanie nowego brzmienia art. 335 p.u.):**

Opiniujący negatywnie ocenia proponowaną zmianę definicji funduszy masy upadłości. Jest to zmiana o charakterze fundamentalnym, podważająca zasadę odrębności składników masy upadłości i praw majątkowych obciążonych rzeczowo.

▪ **Art. 5 pkt 27 (zmiana art. 376 ust. 1 p.u.):**

Projektowane zmiany wymagają skorelowania ze zmianami w k.p.c. (uchylenie art. 130^{1a} k.p.c.). Ponadto niezasadnie w przepisie wskazano na odpowiednie stosowanie art. 219 ust. 1a-1c. Poddaje się pod rozagę Projektodawcy wykreślenie stosowania przepisów art. 216a-216ab p.u.

▪ **Art. 5 pkt 28 (nadanie nowego brzmienia art. 491¹ ust. 4 p.u.):**

W ocenie opiniującego projektowane zmiany nie mają charakteru *czyszczącego*, zmiany zostaną opracowane w ramach projektu nowelizującego upadłość konsumencką w ramach prac Zespołu.

▪ **Art. 5 pkt 30 (dodanie art. 491^{1b} p.u.):**

Opiniujący poddaje pod rozagę Projektodawcy czy rozwiązanie zaproponowane w tym przepisie powinno być ograniczone do upadłości konsumenckiej. Być może przepis ten mógłby być ogólnym stosowanym we wszystkich postępowaniach upadłościowych, co wymaga ponownej analizy przez Projektodawcę.

4. Zmiany ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1007, dalej jako: „u.l.d.r.”)

▪ **Art. 6 pkt 1 (Dodanie art. 7 ust. 3 u.l.d.r.):**

W ocenie opiniującego proponowany przepis nie budzi wątpliwości, natomiast z uwagi na planowane zmiany w regulacji zawodu doradcy restrukturyzacyjnego należy skupić się na kompleksowej regulacji, dlatego rekomenduje się usunięcie przepisu z projektu.

▪ **Art. 6 pkt 2 lit. a (dodanie art. 16 ust. 3a u.l.d.r.):**

W ocenie opiniującego przepis nie odzwierciedla intencji wyrażonej w uzasadnieniu do projektu. Wydaje się, że przepis powinien określać końcową datę obowiązkowej wymiany dokumentu licencji i być umieszczony w przepisach przejściowych.

▪ **Art. 6 pkt 2 lit. a (dodanie art. 16 ust. 3b u.l.d.r.):**

Redakcja przepisu budzi wątpliwości interpretacyjne, nie jest wiadome czy odnosi się on do sytuacji utraty ważności dokumentu licencji, trwałej utraty dokumentu licencji, czy też intencją Projektodawcy jest pozbawienie uprawnień do wykonywania zawodu przez doradców restrukturyzacyjnych wraz z wygaśnięciem ważności dokumentu licencji. Wobec powyższych wątpliwości zdaniem opiniującego przepis wymaga przeredagowania.

▪ **Art. 6 pkt 5 (dodanie art. 20b ust. 6 u.l.d.r.):**

Proponowana zmiana jest oceniana negatywnie. Wprowadzenie przepisu umożliwiającego Ministrowi Sprawiedliwości żądania informacji i dokumentów, w tym objętych tajemnicą prawnie chronioną, narusza zasady demokratycznego państwa prawa.

5. Zmiany ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 512):

▪ **Art. 7 (dodanie art. 9f pkt 30):**

Opiniujący negatywnie ocenia proponowaną zmianę, wydaje się, że proponowana zmiana nie powinna zostać wprowadzona z uwagi na rezygnację z analogicznego rozwiązania w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1646).

6. Odnosząc się do art. 8 projektu opiniowanej ustawy, z uwagi na wcześniejsze stanowisko opiniującego, należy rozważyć zasadność tego przepisu.